

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Responsio ad illum qui forte querit ad quid posuit diabolum in monte
sancto dei, & ut quid illi tanta contulit, cum sciret eu[m] spiritus sanctus,
qui omnia scrutatur etia[m] profunda dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

gnum iudicauit, reum eterni delicti, ⁊ de ruina eiusdem diaboli, ⁊ quod positus fu-
it in monte sancto dei.

Via igit per superbiam peccauit, recte ⁊ iusto iudicio spiritus sanctus ꝑcedens
à patre ⁊ filio, non in illū, sicut in electos angelos, sed omnino longe ab illo decli-
nauit eandē passus ab ipso repulsam, quam ⁊ ex hominibus similibus eius passus
est, uel patitur dicens: Quo si contemnat mulier amatorem suū, sic contemne

Hiere. 3

Exo. 20.

Deut. 10.

Ezech. 28

Lucifer nō sta-
ti m, ut cōdit⁹
est cecidit.

Ezech. 28

plēt me domus Iſrahel. Sicut em̄ illū populū Iſrahel sibi adduxit, ⁊ legem siue tabulas testa-
menti dedit illi in monte, qui ⁊ ob hoc dictus est mons dei, hoc exigens pro cunctis bene-
ficijs suis, ut diligeret eū, atq; dicens, ⁊ nunc Iſrahel quid dominus deus tuus petit à te, nisi
ut timeas dominū deum tuū, ⁊ diligas eum: ⁊ multa hic similia. Sic ⁊ illum malignum in
cælo posuit, quemadmodū dicit. Et posuit e in medio monte sancto dei, in medio lapidū
ignitorū ambulasti. Hoc ab illo exigens, ut creatori ⁊ tanto largitori haberet gratias, ut po-
re rationalis creatura, ⁊ tanquā lapis appositus uel præparatus in foraminibus suis susci-
peret ligaturas auri, uinculū dilectionis dei. Nam hoc est quod eadem scriptura dicit. Au-
rum opus decoris tui, ⁊ foramina tua in die, qua conditus es, præparata sunt. Itaq; quia per
nimiriam (sicut iam dictū est) sup̄biam repulit à se amatorem deū, ⁊ contemptuosam ab illo
spiritus dilectionis passus est repulsam. Neq; em̄ in semetipso unquā accepit illū, quāuis
ita scriptū sit, aurū opus decoris tui: subaudit em̄, esse debuit uel promptū fuit. Iusto ualde
iudicio, spiritus sanctus, non, sicut ad nos peccatores homines in remissionē peccatorū ꝑ-
cedit, ⁊ deinde diuisiones gratiarū superaddit, ita ⁊ in illam creaturā ⁊ complices eius ma-
los angelos facere unq; uoluit aut proposuit. ¶ De hoc miror quosdam contendere, dicen-
tes, quod statim, ut conditus est, cecidit, cum hoc autentica nulla scriptura tradiderit: immō
⁊ contrariū sonet quod hic scriptū est. Præmissio nanq; ⁊ foramina tua in die, qua condi-
tus es, præparata sunt. Qd̄ est dicere, ⁊ rationalis creat⁹ es, ⁊ subili donatus ingenio: ꝑ-
pter qd̄ excusationē nō habes de peccato tuo, statim subiūgit. Et posuit e in monte sancto
dei, in medio lapidū ignitorū ambulasti, perfectus in uis tuis: subauditur ꝑ hypocrisis, à
die conditionis tuæ, donec inuenta est iniquitas in te. Et multa hmōi, quæ qm̄ non possunt
solui, cum sint uerba diuinæ autoritatis, necessario nōnulla debet intelligi mora, inter illud
quod creatus est ⁊ illud quod proiectus est, uel de cælo cecidit: iuxta quod dicit, ⁊ pecca-
sti, ⁊ eieci te de monte sancto dei.

¶ Responſio ad illum qui forte querit, ad quid posuit diabolū in monte sancto
dei, ⁊ ut quid illi tāta contulit, cum sciret eum spiritus sanctus, qui
omnia scrutatur, etiam ꝑfunda dei.

Quæſtio
1. Cor. 2

It̄ forte quærat aliquis, Ad quid illū talem posuit in mōte sancto dei? Ut quid
illi tanta cōtulit? Nunquid nesciebat spiritus, qui omnia scrutatur, etiam ꝑfunda
dei, qd̄ ille lapis durissimus atq; rebellis, nō recepturus foret in se aurū: opus
decoris sui? Cur ergo illic posuit eū, ut ambularet in medio lapidum ignitorū?

Gene. 2.

Responſio.

Hoc qui quærit, quærat ⁊ illud, cur idem deus hoīem in paradyſo posuit. Neq; em̄ illū in
paradyſo fecit: sed tulit ergo (ait scriptura) dñs deus hoīem, ⁊ posuit eum in paradyſo uos
luptatis, ut operaret ⁊ custodiret, illum. Dicat ergo: Nunquid nesciebat deus quod futu-
rum esset, ut operaretur ⁊ custodiret illū? Ut quid ergo illic posuit eum? Ad hæc in quā.
Nō nesciebat deus, sed nisi angelū in cælo, et hoīem tētasset in paradyſo, ut nota fieret seclis
sup̄uēturis, uel q̄ in corde angeli, uel q̄ in corde erāt hoīs, nos iudicia ei⁹ laudare nescirem⁹
multūq; deesset nobis de cognitōe dei, cui⁹ cognitio uita eterna ē, quēadmodū dicit ip̄e fili⁹
dei. Hæc est aut̄ uita æterna, ut cognoscāt te uerū deū, ⁊ quē misisti Iesum Ch̄m. ¶ Hoc
qd̄ diximus, ꝑ aliqd̄ filē melius intelligit. Cū dñs Moysen mitteret ad Pharaonē, dicens: cla-
mor filiorū Iſrahel uenit ad me, ueni mittā te ad Pharaonē ⁊ c. Hæc q; dixit: Sed ego scio
qd̄ nō dimittet uos rex Aegypti, ut eatis, nisi ꝑ manū ualidā. At tñ ip̄am manū ualidam nō
statim exercuit, non statim primogenita Aegypti uel ip̄os Aegyptios cū Pharaone ꝑ-
cussit: sed prius multis ⁊ bonis illum sermonibus conuenit, pluribus signis leuioribusq;
plagis tentauit, donec scirent qui uiderūt, sciremus nos quoq; qui legimus, glorificationē
domini in curribus Pharaonis ⁊ exercitus eius: quia iustus est dominus, Pharaonem autem ⁊
populū

Iohan. 17
Similitudo.
Exo. 3.

populus eius impius. ¶ Sic nimirum idem dominus, cum sciret de angelo illo, quam esset malus, debuit eum non statim iudicare uel damnare ceteris uidentibus, sed tentare prius, sicut literque hominem, ut sciremus nos quoque cum angelis sanctis ab effectis siue ex operibus, quod solus sciebat deus iam, nullis adhuc malis meritis precedentibus: & scientes, iustitiam eius, uel in illius angeli ruina, uel in hominis poena laudaremus.

¶ Propter quid tam terribili iudicio danatus fuerit, & de eo quod in Apocalypsi dicitur est, unum de capitibus bestie que habebat capita. VII. quasi occisum in morte, & plaga mortis eius sanata est, siue habet plagam gladii & uixit. Cap. XI.

Vperius iam diximus, spiritum sanctum paracletum, unumque uel sinceram consolationis eius, secundum uisionem Lamuelis, dandum esse merentibus, & his qui amaro animo sunt, id est hominibus, & qui peccatorum sibi conscij constanter secundum deum, & ab hoc seculo consolationem recipere nolunt uel rennuunt. At illi apostate angeli cum suo capite diabolo, qui longe fuerint uel sint ab isto laudabili more, ab ista dulci amari tudine, mirabiliter innuit scriptura libri Apocalypsis: cuius quot uerba, tot penes sunt sacramenta. Immo & amplius dicas, Patet enim pro merito uoluminis dictum est (ait B. Hieronymus) nam in uerbis penes singulis multiplices latent intelligentiae. Quomodo ergo illa scriptura dicit: & unum (inquit) de capitibus eius, uidelicet bestiae quae habebat capita. VII. quasi occisum in morte, & plaga mortis eius sanata est. ¶ Septem bestiae capita, quae illa crexit contra mulierem in utero habentem, quae & clamabat parturientem, & cruciabatur ut pareret, ut cum peperisset deuoraret filium eius: nos intelligimus septem regna mundi huius principalia, siue notissima, quae a tempore promissionis beati seminis, quod est Christus, in hoc steterunt, agente diabolo (cuius corporis sic illa regna recte intelliguntur capita, sicut omnes iniqui recte dicuntur & sunt eius membra) ut promissio non adimpleretur, ut Christus non nasceretur, aut ut natus moreretur, & periret nomen eius. Primum illorum fuit regnum Aegyptiorum, quod masculos seminis Abraham omnis iussit interfici aut in aquis necari. Secundum, regnum Israelitarum carnalium, quod, maxime regnante & agente Iezabel, promissionis uerbum abolere uoluit, cultum Baal superadiiciens uitalis, quos fecerat Hieroboam, & pro his interficiens prophetas & suffodiens altaria domini. Tertium, regnum Babyloniorum, quod populum illum captiuauit, & tres pueros nolentes adorare statuam quam erexerat, misit in caminum ignis. Quartum, regnum Persarum & Medorum, quod, agente Aman, uniuersum Iudaeorum genus delere uoluit. Quintum, regnum Graecorum, cuius uires diabolus, maxime per Antiochum Epiphanem sibi assumpsit, sicut narrat Machabeorum libri. Sextum, regnum Romanorum, quod Christum & martyres eius interfecit. Septimum, regnum erit Antichristi, de isto recte intelligas quod dictum est, & unum de capitibus eius, quasi occisum in morte, & plaga mortis eius sanata est. Diabolus enim est uel erit, qui plagam aeternae damnationis in caelo accepit, sed plaga mortis eius (inquit) sanata est, siue (ut postmodum repetitum est) habet plagam gladii & uixit. Mirabiliter ergo (ut supra dictum est) scriptura haec duritiam eius innuit. Quid enim est dicere, habet plagam gladii & uixit: nisi, & danatus est & superbit: Et quid est dicere, quasi occisum caput in morte, & plagam eius sanata esse: nisi de perditione & separatione ipsius a deo, quae uera occisio & uera mors est, non curare, immo & contemnere, ac semetipsum quasi uiuum, id est, iustum defendere: Non enim uere uiuit, aut uere plaga eius sanata est, sed iccirco dictum est, quia sic sibi arrogat, sic consolatur miser.

¶ Becco quod dictum est ad B. Job, spiritus eius ornauit caelos, & obstetricate manu eius, eductus est coluber tortuosus. Cap. XII.

¶ Sicut nunc, ita & tunc super omne eorum impunitis iusti & recti in processione sua tenuit iter iudicij, donis gratiarum suarum humiles & subiectos perornans angelos, et relinquens superbos diabolum simulque complices eius omnis spiritus superbiae filios. ¶ Hinc illud ad B. Job pulcherrime et uerissime dictum est, Spiritus eius ornauit caelos, et obstetricate manu eius, eductus est coluber tortuosus. Neque enim, quonia de beatis apostolis recte intelligitur hoc dictum, spiritus eius ornauit caelos: iccirco minus uerum erit, hoc sentire uel dicere de illis beatis angelis

Prouer. 31

Laus libri Apocalypseo.

Apoca. 13.

Ibidem 12. Septem bestiae capita, septem regna sunt principalia.

Exod. 1.

3. Reg. 19

Dan. 5.

Hester 3. I. Macha. 1.

Apoca. 13. Habet diabolus plagam gladii & uixit.

Iob: 28

angelis